

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

Quare vitia sic ordinentur, & de radicibus vitiorum. Et de ordine dicendorum de Superbia. Pars I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

tur: si moderatè, dulcem sonum reddunt. Impetus animi obice inuento intumescit: ideo aliquid libertatis cōcedendum est interdum fratribus, ne sicut accidit in doliis ferratis, circuli in eis rumpantur, & fundus exiliat. Castanea nō incisa in igne posita, aut crepat au exilit. Dicitur etiam q̄ terrā morus fiat ex multis vaporibus in visceribus terræ meatum non habentibus: ideo oportet homines ab hominibus non nimis coartati, imò aliquis locus relinquendus est gratiæ Dei & libertati arbitrij.

TRACTATUS VI. de Superbia.

Quare vitia sic ordinentur, & de radicibus vitiorum. Et de ordine dicendorum de Superbia.

PARS I.

DICTO de vitio Gulæ, Luxuriæ, Avaritiæ, & Acediæ, dicendū est de tribus vitiis sequentibus, scilicet vitio superbiæ, inuidiæ & iræ. Cuius ordinis ratio sic potest manifestari. Sicut virtus secundū Aug. amor est ordinatus: sic vitium est amor inordinatus. Amor verò duab' de causis potest esse inordinatus. Est enim inordinatus si sit amor mali. Licet etiā amor boni sit, est tamen inordinatus si sit nimius vel nimis parvus: & hoc secundum duas species bonorū: quædam autē bona sunt parua, scilicet temporalia seu corporalia: quædam verò magna: vt sunt bona gratiæ & bona gloriæ. Bona verò gratiæ intelligimus ipsam gratiā & opera meritoria. Amor ergo magni boni inordinatus est, si sit paruus. Et talis amor videtur esse radix in vitio acediæ. Acedia enim videtur esse paruus amor magni boni: vnde & tepiditas vocatur. Amor vero parui boni inordinatus est, si sit nimius. Et iste amor videtur esse radix in vitio gulæ, luxuriæ, & avaritiæ. Et diuersificatur amor iste, q̄ bona parua amari possunt quo ad dñm seu possessionē, vel quo ad vsū delectabile. Primo modo amat ea auar'. Secūdo modo gulosus & luxuriosus. Vitiū verò gulæ & luxuriæ in hoc differūt: q̄ vitiū gulæ est amor inordinatus delectationis, qui est secundū gustū. Vitium verò luxuriæ est amor præcipuè illius delectationis quæ secundum tactū est. Amor verò qui est inordinatus, eò q̄ est amor mali, videtur posse distingui in amorē proprii mali & alieni mali. Sed quia nullus propriū malū amat inquantū tale: sed quādoq; ideo, q̄ æstimat illud esse bonū corpori, ideo tantū alieni mali amor radix est in tribus vitiis quæ sequūtur. Et diuersificatur per hoc q̄ in superbiæ peccato est amor proprii boni cū alieno malo. Amat enim superbus sui exaltationē, & proximi deiectio

deiectionē. In peccato verò iræ & inuidiæ est amor alieni mali pure. Sed in hoc videntur differre illa duo vitia: quia in peccato iræ amor alieni mali originē videtur habere à malo alteri. Ille enim qui irascitur alicui, ideo ei vult malum, quia malū ab eo recipit. Ira enim est appetitus vindictæ. In peccato verò inuidiæ amor alieni mali ortū habet à propriā malitia, scilicet à superbia. Inuidus enim ideo vult malū alterius, ne ille sibi patifictur. Vnde peccatū inuidiæ in materia cōmunicat cū peccato iræ, sed finē recipit à peccato superbiæ. His habitis de facili potest videri ratio quare de superbia, ira, & inuidia posterius tractetur: quia hæc tria vitia amorē nostrū inordinatū reddunt ad proximū: quatuor præced. tria inordinatū reddunt ad nos ipsos: inordinatio verò alicuius in se prior est quā inordinatio ipsius ad aliū. Præterea prius est quod animale, deinde quod spirituale. Vnde quū quatuor prima vitia humana sunt, & ita quodāmodo carnalia, in ordine doctrinæ priora sunt. Tria verò quæ sequuntur, quæ diabolica sunt & spiritualia posteriora sunt. Et inter ista tria, prius est vitium superbiæ, quia est occasio aliorū. Et quia præcedentibus magis assimilatur, ideo de ipso primo dicemus. Et hoc ordine. Primo ponemus ea quæ valent ad detestationem superbiæ. Secundo ponemus diuersas diuisiones pertinentes ad hoc vitium, & de membris eius prosequemur. Tertio tangemus aliquid de remediis contra superbiā.

De his quæ valent ad detestationem Superbiæ in communi,

PARS II. quæ habet duodecim capitula.

Quomodo se habeat Superbia ad bona.

CAP. I.

AD detestationem verò huius vitij, Primo ostēdemus quomodo ipsum se habeat ad bona quomodo ad cætera mala, quomodo ad diabolū, quomodo ad proximū, quomodo ad Deum, quomodo ad propriū subiectum. ¶ Notādum ergo quod vitij superbiæ, si iam sunt bona in aliquo expellit: si non sint, ea intrare non permittit: si quæ remanēt, falsificat & inquinat. Ad primum pertinet illud Augustini: Alta siccantur, & ima replentur. Et illud Bern. Superbia siue iam existens, siue non, semper causa erit subtractæ gratiæ. Nunquid qui humilibus dat gratiā humili aufert datam? Ergo argumētum est superbiæ subtractio gratiæ. Et illud Greg. Sicut humilitas omnia vitia eneruat, omnesque virtutes colligit & roborat, sic superbia omnes virtutes destruit & eneruat. Ad secundū pertinet illud, Timor infusa repellit. Sicut humilitas nō solū gratia est, sed etiam vas aliarum gratiarū: sic superbia non solummodo est malum, sed impedi-